

یادداشت

صنعت خودرو با قیمت‌گذاری دستوری و فروش زیان‌ده توان تولید ندارد

مهرداد آلان

عضویت‌مدیره انجمن قطعه‌سازان استان تهران

کمان می‌کردند همیشه در روی همان پاشنه می‌چرخد؛ همیشه نفت هست، ارز هست و می‌توان با درآمدهای آسان، امروز را بزرگ کرد. اما روز سخت که می‌رسد، کشور را شعار نجات نمی‌دهد؛ کارخانه، قطعه‌ساز، کارگر ماهی و زنجیره تولید نجات می‌دهد.

آن روز که اهل صنعت هشدار می‌دادند به داد تولید برسید، منظورشان همین روزها بود. می‌گفتند خطوط تولید را نوسازی کنید، قطعه‌ساز را زیر بار بدهی له نکنید، قیمت‌گذاری دستوری را متوقف کنید و به مدیران صنعتی اختیار بدهید. اما عده‌ای نسخه تعطیلی پیچیدند و گفتند اگر نمی‌توانید رقابت کنید، تعطیل کنید، حقوقشان را می‌دهیم. امروز که توقف تولید به تهدید واقعی کارخانه‌ها، قطعه‌سازان و کارگران تبدیل شده، همان‌ها باید پاسخ بدهند. وضعیت امروز دیگر هشدار نیست؛ بحران است. تولید سه خودروساز بزرگ کشور در فروردین ۱۴۰۵ به حدود ۱۵ هزار دستگاه رسید، در حالی که فروردین سال قبل حدود ۴۷ هزار دستگاه بود. در همین آمار، ایران‌خودرو حدود ۱۳ هزار دستگاه تولید کرد، اما سایپا فقط حدود هزارو ۴۰۰ دستگاه؛ یعنی افتی نزدیک به ۸۹ درصد برای سایپا. این مقایسه پیام روشنی دارد: ایران‌خودرو وارد تجربه مدیریت خصوصی شده، اما سایپا هنوز گرفتار بلاتکلیفی واکذاری و ابهام مدیریتی است. بلاتکلیفی، سم تولید است.

مدیر کارخانه وقتی اختیار ندارد، نمی‌تواند بحران را مدیریت کند. از او می‌خواهند تولید کنند، کیفیت را بالا ببرد، قطعه‌ساز را راضی نگه دارد و بسازار را آرام کند؛ اما هم‌زمان قیمت را دستوری تعیین می‌کنند، محصول را با زیان می‌فروشند، اجازه تصمیم اقتصادی نمی‌دهند و هر روز با بخش‌نامه‌ای جدید، مسیر تولید را عوض می‌کنند. نتیجه، زیان انباشته، بدهی به قطعه‌ساز و افت تولید است.

یک راهکار فوری وجود دارد که بارها پیشنهاد شده، اما گویا عده‌ای تصور می‌کنند در «نه‌گفتن» هنری خاص نهفته است. امروز خودروی ناقص کف کارخانه خودروساز است، سرمایه بلوکه شده، قطعه‌ساز قفل شده و خط تولید تشنه نقدبنگی است. قطعه‌ساز طلب دارد، اما پول ندارد مواد اولیه بخرد و آن را به قطعه تبدیل کند. و در بسیاری موارد با برگشت چک‌های خرید دین خودروساز در سیستم بانکی بدحساب شده و دیگر امکان دریافت وام هم ندارد.

در چنین وضعی، ده‌ها همت سرمایه در خودروهای ناقص، قطعات نیمه‌تسام و مطالبات پرداخت‌نشده خاک می‌خورد. راهکار پیچیده نیست؛ خودروهای کف کارخانه با توافق شفاف تکمیل شوند؛ بخشی برای رفع تعهدات به مردم تحویل داده شود و بخشی نیز بابت مطالبات، با قیمت‌گذاری روشن و نظارت کامل، به قطعه‌سازان واگذار شود.

چک‌های قطعه‌ساز با فروش خودرو نقد می‌شود، مواد اولیه می‌خرد، قطعه بیشتری تولید می‌کند، قطعه به خط تولید برمی‌گردد، خودروهای بیشتری تکمیل می‌شود، تعهدات عقب‌افتاده انجام می‌شود، تیراژ بالا می‌رود، عرضه افزایش می‌یابد و بازار به سمت تعادل حرکت می‌کند. این چرخه، به‌ویژه برای نجات سایپا، می‌تواند یک مسیر فوری و عملی باشد.

در کنار این، خطر بیکاری را نباید دست‌کم گرفت. توقف تولید فقط مسئله کارخانه نیست؛ مسئله سفره مردم، اعتراض اجتماعی و فشار بر صندوق‌های حمایتی است. دادن وام به کارفرما خوب است، اما کافی نیست. اگر کارخانه نتواند با ظرفیت کامل کار کند، راه درست اخراج نیرو نیست. باید مانند تجربه کشورهای صنعتی، ساعت کار کاهش یابد و بخشی از مزد ساعات کارنکرده از مسیر بیمه یا دولت جبران شود. این کار دخالت در بنگاه نیست؛ حفظ سرمایه انسانی کشور است.

کارگر ماهر یک شبه ساخته نمی‌شود. اپراتور خط، قالب‌ساز، تراشکار، جوشکار و نیروی کنترل کیفیت حاصل سال‌ها آموزش و تجربه‌اند. کارخانه‌ای که نیروی خود را از دست بدهد، حتی اگر فردا مواد اولیه و سفارش هم داشته باشد، به‌راحتی به وضعیت قبل برنمی‌گردد.

معیشت مردم منتظر دستورالعمل نمی‌ماند. خط تولید با جلسه روشن نمی‌شود. هر روز تأخیر یعنی گرهی تازه روی گرهِهای قبلی؛ یعنی کارگر نگران‌تر، قطعه‌ساز فرسوده‌تر، کارخانه به‌دکارت‌ر، بازار ملتهب‌تر و جامعه ناراضی‌تر. در این مرحله، تصمیم‌سازی باید از اتاق‌های دور از کارخانه خارج شود. بخش خصوصی، انجمن‌های تخصصی، اتاق‌های صنعت و بازرگانی، قطعه‌سازان و مدیران واقعی تولید باید در مرکز تصمیم‌سازی باشند. آنان که در میدان تولید مانده‌اند، بهتر از هر مقام پشت میز می‌دانند توقف خط، کمبود نقدبنگی و ازدست‌دادن نیروی ماهر یعنی چه. این بار اگر قرار است کسی «برود خانه و حقوقش را بدهند»، آن کارگر و قطعه‌ساز و تولیدکننده نیست. این بار باید کسانی کنار بروند که تصمیماتشان صنعت را به این نقطه رسانده است.

صنعت خودرو هنوز می‌تواند بایستد؛ اما نه با تأخیر، نه با شعار، نه با قیمت‌گذاری دستوری، نه با فروش زیان‌ده و نه با مدیریت بی‌اختیار. راه نجات، تصمیم فوری و عملی است؛ اختیار به مدیریت واقعی، توقف فروش با زیان، تسویه هوشمند مطالبات قطعه‌ساز، تکمیل خودروهای کف کارخانه، حفظ نیروی کار و نشاندن بخش خصوصی کاردارن بر صندلی تصمیم‌سازی.

اگر تولید امروز نجات پیدا نکند، فردا فقط با یک کارخانه تعطیل روبه‌رو نیستیم؛ با موج بیکاری، اعتراض، نارضایتی و صنعتی روبه‌رو خواهیم بود که بازگرداندنش بسیار سخت‌تر و پرهزینه‌تر است.

گزارش «شرق» از کشاورزان، باغداران، مرغداران و دامداران کوچک که این روزها با جهش باورنکردنی هزینه‌های تولید مواجه شده‌اند

روزگار سخت روستا

مریم شسکرانی: از کشاورز و باغدار تا مرغدار و دامدار می‌گویند چرخ زندگی در دوره جنگ، سخت‌تر از همیشه می‌چرخد و جهش قیمت مواد اولیه بسیاری از روستاییان را بیگار کرده است؛ روستاییانی که سوگووار درختان خشک‌شده باغ‌هایشان هستند یا مزارع متروکه که دیگر حتی «به اجاره نمی‌رود». آنها از شب‌های سرد می‌گویند که تا صبح کنار درختان آتش برپا کرده‌اند تا سرما به شکوفه‌ها نرسد و از مرغداری‌های کوچکی که امسال جوهریزی نشده‌اند با گوساله‌های کوچکی که به گشتارگا‌ها روانه کرده‌اند.

خاک فقیر و کود گران

عزیزاله محمدی فرار بود بهار امسال مزرعه کوچک پنج هکتاری خود را در روستای فارس‌یان کالیکش زیر کشت دانه روغنی کلزا ببرد، اما قیمت نهاده‌های کشاورزی آن‌قدر کمرشکن شده که بی‌خیال کاشت دانه‌های روغنی شود و مزرعه را برای اجاره آگهی کند. باین‌حال، مستاجر هم نیست و مزرعه به حال خود رها شده است. امسال قیمت هر کیسه ۵۰کیلوگرمی کود سوپرفسفات تریپل که سال گذشته فقط حدود ۳۰۰ هزار تومان بود، به کیسه‌ای هفت میلیون تومان رسیده و به عبارتی حدود ۲۳ برابر شده است. هر کیسه ۵۰کیلوگرمی کود سولفات پتاسیم که نزدیک به ۵۰۰ تا ۶۰۰ هزار تومان قیمت داشت، به کیسه‌ای شش‌میلیون و ۸۰۰ هزار تومان افزایش قیمت داده و بهای آن بیشتر از ۱۱ برابر شده است و کود فسفات از حدود ۳۰۰ هزار تومان به سه‌میلیون و ۳۶۰ هزار تومان افزایش نرخ داده و قیمت کود فسفات ۲۵ درصد هم به کیسه‌ای بیشتر از پنج میلیون تومان صعود کرده است. قیمت کلروپتاسیم گرانوله هم که سال گذشته ۹۵۰ هزار تومان بود، به چهارمیلیون و ۶۰۰ هزار تومان رسیده است. به گفته کشاورزان، سهم کود در بهای تمام‌شده محصولات کشاورزی در خور توجه است و درباره برخی گیاهان علفی مانند گندم، هزینه‌کود تا ۷۰ درصد قیمت تمام‌شده

محصول کشاورزی را تشکیل می‌دهد. دولت امسال یارانه کود شیمیایی را حذف کرده و در ازای آن قیمت تضمینی خرید محصولات کشاورزی را افزایش داده است، اما کشاورزان می‌گویند تنها بخشی از محصولات کشاورزی مشمول خرید تضمینی می‌شوند و گذشته از این با جهش چشمگیر قیمت انواع کود و نهاده‌های کشاورزی و تورم صعودی که بنا بر گزارش مرکز آمار ایران تا ۷۰ درصد رسیده است، این معامله دولت با کشاورزان زیان‌ده بوده و پس. موضوعی که البته مورد انتقاد کارشناسان کشاورزی و نمایندگان مجلس نیز بوده است. منتقدان می‌گویند دولت در وضعیت جنگی، ریزش مداوم ارزش ریال و تورم فزاینده نباید یارانه‌های بخش کشاورزی را حذف می‌کرد. کشاورزان در ادامه از کمبود کود شیمیایی در بازار خبر می‌دهند و می‌گویند پیداکردن کود در بازار دشوارتر از همیشه است. داود صانعی، باغدار انار اهل ساوه، امسال ناچار شده است کود کمپوست برای باغ خود تهیه کند و علی محمدی، باغدار پسته در بوئین‌زهر، می‌گوید کود گیاهی برای درختان باغ تهیه کرده ولی فرسایش شدید و فقر خاک در ایران سبب می‌شود کودهای غیر از کودهای شیمیایی جواب‌گو نباشد و از آنجا که خاک ماده مغذی کافی ندارد، باردهی درختان به‌شدت کم شود و درآمد باغداران کاهش یابد.

باغداران نگران آفت

وضعیت در بازار سموم کشاورزی نیز چندان تعریفی ندارد و کشاورزان می‌گویند از زمستان سال گذشته قیمت سموم کشاورزی مدام در حال رشد بوده، به‌طوری‌که میانگین بهای سم از زمستان تاکنون حدود دو برابر شده است. آنها از وفور سموم تقلبی می‌گویند؛ سمومی که کارایی لازم را ندارد و مصرف سم کشاورزی را افزایش داده و هزینه سنگین‌تری روی دست کشاورزان می‌گذارد. آنها

توضیح می‌دهند که اگر کشاورز سم باکیفیت استفاده نکند، آفت‌ها بین ۳۰ تا ۳۵ درصد محصولات را از بین می‌برند. براساس گزارش انجمن صنایع تولیدکنندگان سموم، حدود ۵۰ تا ۷۰ درصد سم مورد نیاز بازار کشاورز از طریق تولید داخلی تأمین می‌شود و مابقی سموم از خارج از کشور و به‌ویژه هند و چین وارد می‌شود. همچنین چیزی نزدیک به دو تا پنج درصد سموم وارداتی از اروپا وارد می‌شد. اما نکته اینجاست که ماده اولیه سموم تولید داخل هم وارداتی است و به صورت عمده از چین وارد می‌شود. تولیدکنندگان سموم می‌گویند هزینه تولید افزایش داشته و همین موضوع سبب شده است که قیمت سمم با شیب تند صعودی شود. کشاورزان در ادامه گزارش‌هایی از گران‌شدن بذر و نهال و دستمزد کارگران مزارع می‌دهند و می‌گویند که با «بخری» محصولات کشاورزی از سمت دلال‌ها، عملا کشاورزی دیگر صرفه اقتصادی ندارد.

آب‌رفتن سهمیه سوخت کشاورزان

ماجرای به همین جا ختم نمی‌شود و دولت زمزمه کاهش سهمیه سوخت ماشین‌آلات کشاورزی را سر داده است. آن‌هم در شرایطی که عمده ماشین‌آلات کشاورزی در ایران فرسوده بوده و سوخت بیشتری مصرف می‌کنند و کشاورزان قدرت نوسازی این ماشین‌آلات را ندارند. محمدجواد عسگری، رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس، اعلام کرده است فقط بین چهار تا ۱۰ درصد مصرف سوخت کشور به ماشین‌آلات کشاورزی اختصاص دارد، اما دولت سهمیه سوخت کشاورزان را امسال حدود ۳۰ درصد کاهش داده است. به گفته عسگری، سهمیه سوخت کشاورزی سال گذشته حدود سه میلیارد لیتر بود که امسال به دومیلیارد و ۳۸ میلیون لیتر کاهش داشته است و حالا کشاورزان ناچار هستند بخش درخور توجهی از سوخت مورد نیاز خود را به صورت آزاد تهیه کنند. این اتفاقات البته سبوی ماجرای بحران آب است که کشاورزان ایرانی سال‌هاست با آن

دست و پنجه نرم می‌کنند و شمار زیادی از روستاییان را ناچار به ترک روستاها و حاشیه‌نشینی در نزدیکی کلان‌شهرها کرده است.

جوجه‌ریزی تعطیل؛ دامداران در کشتارگاه

مرغداران و دامداران هم از کمبود و افزایش قیمت خوراک دام و طیور گزارش می‌دهند و می‌گویند برخی مرغداران کوچک امسال از جوجه‌ریزی صرف‌نظر کرده‌اند. دامداران توضیح می‌دهند که چیزی نزدیک به ۶۰ تا ۷۰ درصد هزینه تولید گوشت مربوط به هزینه خوراک دام است و از آنجا که امسال هزینه خوراک دام افزایش شایان توجهی داشته است، بسیاری از دامداری‌های کوچک توان تأمین هزینه‌های خود را نداشته‌اند و به دنبال فروش گوساله‌های تازه متولدشده هستند. آنها می‌گویند دامداران حتی گاوهای شیری را روانه کشتارگاه کرده‌اند، چراکه هزینه نگهداری دام بالا رفته و مصرف لبنیات و گوشت به دلیل صعود چشمگیر قیمت‌ها کاهش داشته است و به گفته آنها دیگر «بازار نیست». آنها توضیح می‌دهند هر کیلوگرم ذرت که با ارز ترجیحی، ۱۱هزارو ۳۰۰ تومان بود، بعد از آزادسازی ارزی به ۴۲ هزار تومان رسید و سپس به دلیل نوسانات ارزی به ۵۵ هزار تومان رسیده و هر کیلوگرم سویا که پیش از حذف ارز ترجیحی، ۲۱هزارو ۳۰۰ تومان بود، با حذف ارز به هر کیلو ۸۵هزارو ۸۰۰ تومان و سپس به ۱۲۰ هزار تومان رسید. آنها تأکید می‌کنند که با تداوم جنگ، وضعیت واردات خوراک دام و طیور در ابهام است و همین مسئله موجب شده تولیدکنندگان بزرگ که قدرت خرید بیشتری دارند، خوراک دام بیشتری دیو کنند. اما تولیدکنندگان کوچک روستایی از این غائله جا بمانند و توان نگهداری دام و ماکیان خود را نداشته باشند.

آسایشگاه سالمندان پناه

واقع در جنت آباد شاهین شمالی نگهداری سالمند به صورت شبانه روزی

ویزیت پزشک، فیزیوتراپ، روانشناس
۰۹۱۲۶۱۱۷۷۱۶ – ۰۹۱۲۸۲۳۹۹۴۶

۴۶۱۳۹۸۲۷ – ۴۴۲۷۴۸۱۹

https://ble.ir/saraye_pناه

